

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าเขาแดงใหญ่(วัดป่าสันติพุทธาราม) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้เป็นวันอธิษฐานพรพรยานะ วันนี้เป็นวันตั้งใจทำคุณงามความดี เพื่อตัวเอง เราทำคุณงามความดีเพื่อโลกมาพอแล้ว เกิดมาเราสร้างคุณงามความดี ประชากรโลกมัน ก็เป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไป เราก็จะไม่ได้ทำอะไรเลย บอกเราไม่ได้ทำอะไรเพื่อโลก เลย เราจับจ่ายใช้สอยนั้นมันก็เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแล้ว

เราทำงานเพื่อโลกมาพอแล้ว แต่จะทำเพื่อเราบ้างละ ถ้าทำเพื่อเราเห็นไหม เพื่อเราที่ไหน เราประกอบสัมมาอาชีพะ เราทำเพื่อเราหรือ เพื่อลูกหลานนะ เพื่อชาติตระกูลนะ ตัวเองได้อะไรไป ตัวเองทำงานของตัวเอง นั่งสมาธิภาวนานี่จะเป็นงานของเรา เราทำงานเพื่อโลกมาพอแล้ว แล้วถ้างานของเราละ งานของเราอยู่ที่ไหน

พุทธศาสนาถึงบอกว่ามีวันพระ วันโกน วันพระ วันเข้า แล้ววันเข้าพรรษา นี่ ประเพณีโบราณของเรานะ เวลาคนเขาค้มสุรากัน พอเข้าพรรษาเขาถืองดสุรากัน เพราะ เขาอายุ เขามีความละอาย เขาบอก “เขากินเหล้าเมายามาทั้งปีแล้ว พอวันเข้าพรรษาเขางด ของเขา”

พระเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาออกพรรษา รุ่งเช้าที่วิเวก ความสงบสงัด เพื่อฝึกฝนตัวเอง แต่เวลาฤดูฝน เราจะไปไหนไม่ได้แล้ว เราจะตั้งสัจจะอธิษฐาน พอสัจจะ อธิษฐานนี้เราจะถือชุกฉัตรต่างๆ หรือจะถือสัจจะสิ่งใดก็ได้แล้วแต่ ก็เพื่อจะทำงานเพื่อ เรา แล้วทำงานเห็นไหม งานเผยแผ่เราก็เผยแผ่

หลวงตาท่านบอก “เผยแผ่ เอาอะไรไปเผยแผ่ ถ้าเราไม่มีสัจจะความจริงในหัวใจ จะเอาอะไรไปเผยแผ่” แล้วเราเผยแผ่เห็นไหม มั่นอธิษฐานพรรษา การอธิษฐานพรรษา ขึ้นมาเพื่อจะเอาความจริงของเรา เพื่อทำงานเพื่อเรา นี่เราจะทำงานเพื่อโลก โลกเราก็ทำของเราไป แต่เวลาทำงานเพื่อเรานี้ เราต้องแบ่งเวลามา ถ้าเป็นพระ เป็นนักปฏิบัติ นี่ปกติเราก็ปฏิบัติอยู่แล้ว พอเข้าพรรษามันยิ่งเคร่งครัดเข้าไปใหญ่ เพื่อจะรัดตัวเองให้เข้าไป

ใหญ่ การรัดตัวเอง การบังคับตัวเอง เพื่อหาความบกพร่องนะ ไม่ใช่การรัดตัวเองเพื่อ
ความทุกข์ยาก

โอย! แค่นี้ก็ทุกข์พอแล้ว จะมีอะไรมาบีบบังคับตัวเองอีก ทำไมมันทุกข์นิยมขนาด
นั้น ไม่ใช่! เขาบอกพุทธศาสนาเป็นทุกข์นิยม อะไรก็ทุกข์ อะไรก็ทุกข์ มันเป็นสิ่งจะนิยม
มันเป็นความจริง นั่งๆ มันก็เหนื่อย นั่งนานๆ มันก็ปวดแล้ว อาหารอร่อยๆ กินให้ล้นคอ
ลิ ขย້อนลงไป มันขย້อนได้ไหมล่ะ มันพอใจมัน มันก็ว่าพอใจใจ สิ่งจะมันเป็นอย่างนั้น

แต่เขาไม่กล้าเผชิญความจริงกัน เขาต้องการความสุขกัน ทุกอย่างต้องปรารถนา
ความสุขกัน เขาไม่กล้าพูดความจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดความจริง สัจ
ธรรม “ชาติปิ ทุกขา” ความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เพราะมีชีวิตขึ้นมาต้องรับผิชอบ แต่
ความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

นี่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “การเกิดเป็นมนุษย์ เป็น
อริยทรัพย์” ถ้าไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์ จะเกิดเป็นอะไร ถ้าไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์มันก็
หมุนเวียนของมันไป เพราะพอมันเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา มันมีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ
แต่โดยสัจจะ ในอริยสัจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม อริยสัจ ทุกข์
สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง เพราะอะไร เพราะถ้าเกิดประสา
โลก เกิดมาด้วยความเพลิดเพลีน นี้อริยทรัพย์ เพราะได้เกิดเป็นมนุษย์มันมีอิสรภาพไง

เกิดเป็นสัตว์นะ เป็นอาหารเขา เขาจะเขียด เขาจะฆ่าเมื่อไร กฎหมายไม่มีเอาผิด
มนุษย์ฆ่ากันไม่ได้ เห็นไหม ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ ก็ต้องเกิด เพราะจิตมันไม่มีเว้นวรรค
มันต้องเกิดของมันแน่นอน นี่การเกิดอย่างนั้น มันถึงเกิดโดยผลเวรผลกรรม การเกิดเป็น
มนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เพราะมนุษย์มันมีสมอง มันมีปัญญา มันมีการกระทำของมัน มันทำ
คุณงามความดีได้ มนุษย์ทำความดี ดีสุดยอด มนุษย์ทำความเลว เลวสุดยอด เห็นไหม

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มันเป็นผลของวิภูฏะ แต่อริยสัจมันเป็นวิภูฏะ มัน
เป็นผลที่จะออกไปจากโลกนี้ ถ้าผลออกจากโลกนี้ มันถึงออกเรื่องทุกข์ใจ สุข ทุกข์ สุข
เวทนา เวลามันสุข มันทุกข์ มันเป็นเวทนา ความสุข ความทุกข์ มันอยู่ที่อารมณ์คน อยู่ที่
ความพอใจ อยู่ที่มุมมอง นี่ความสุข ความทุกข์ของคน อ้าว! เทียบค่า ใครทุกข์กว่าใคร

ใครมีอะไรเป็นทุกข์กว่าใคร อาชีพใครมันก็ทุกข์ของมัน หน้าที่ของมัน นี่ ! ทุกขเวทนา มันไม่ใช่สัจจะความจริงในใจ

ถ้ามันสัจจะความจริงในใจ พอมันเป็นสมาธิเข้าไป ถึงความสงบเข้าไป แม้แต่ความสงบ สุขอื่นใดเท่ากับความสงบไม่มี อ้าว จริงๆ จริงๆ ตรงไหน? จริงๆ เวลามันสงบ ความจริงนะ มัน อื้ออ้อ! อื้ออ้อ! ไอ้ที่ว่างๆ ว่างๆ นะ มันสุขเวทนา มันเป็นสัญญา สุขเวทนา นี้ เวทนา มันไม่ใช่จิต แล้วที่ว่างๆ ว่างๆ นี้ เวลามันเดือดเนื้อร้อนใจ มันไปชวนขวย มันไม่เอาอะไรมาเป็นความทุกข์นะ มันบอกเป็นความทุกข์ เวลามันปล่อย มันบอกมันเป็นความสุข นี่มันเป็นสุขเวทนาไป

แต่ถ้ามันเป็นความสุขจริง เห็นไหม “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” จิตมันไม่สงบนะสิ เพราะพอจิตมันสงบเข้ามา มันเป็นสัมมาสมาธิ แล้วมันจะย้อนกลับมาเป็นอริยสัจ คือว่ามันจะเป็นโลกุตตรปัญญา คำว่าภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาไม่เกิดจากสติ ไม่ได้เกิดจากความจำ ไม่ได้เกิดจากการทดสอบ ไม่ได้เกิดจากอะไรทั้งสิ้น เกิดจากเนื้อๆ ที่จิตมันวิปัสสนาของมัน แล้วเกิดจากเนื้อๆ นี้ เนื้อๆ มันอยู่ที่ไหน

นี่ไง ทำงานของเราไป เราทำงานเพื่อโลกมาพอแล้วนะ ไม่ต้องว่าเราทำงานเพื่อโลก เราต้องไปแบกหาม เราต้องไปช่วยสังคม แค่อชีวิตเรานี้ก็เพื่อโลก ดูสินค้าเราสิ เขากระจายไปในสังคม เราก็เป็นคนหนึ่งที่ใช้ใช้ไหม เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไหม เราเป็นส่วนหนึ่งของโลกหรือเปล่า เราเป็นส่วนหนึ่งของโลกนะ นี่โลกทัศน์

แต่เวลาเป็นโลกภายใน โลกของเราละ เห็นไหม เวลาเข้าพรรษาเราถึงต้องถือธุดงค์ คำว่าถือธุดงค์นี่ ครูบาอาจารย์ หลวงตา ท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นมา หลวงปู่มั่นท่านใช้ผ้าบังสุกุลตลอดชีวิตนะ ท่านไม่เคยใช้ผ้าจีวรของคฤหบดีเลย ท่านไม่เคยใช้ผ้าที่โยมเอามาถวาย บังสุกุลหมายถึงเก็บเอาตามมีตามได้ หลวงปู่มั่นท่านเก็บหอมรอมริบ ท่านเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดเลย แล้วครูบาอาจารย์ท่านก็ทำตามกันมา

ฉะนั้นข้อวัตรปฏิบัตินี้ มันจะทำให้เราบรรลู่ หรือจะทำให้เราเข้าถึงสังขธรรมได้ ฉะนั้นเวลาถือธุดงค์วัตร หรือทำคุณงามความดีขึ้นไป ความดีเห็นไหม กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรม มันหอมทวนลม มันไปโดยกระแสปากต่อปาก มันก็เลยมาเป็นอย่างนี้ แล้วถือ

ถูกต้องทำไม ถือถูกต้องให้มันเรื่องมากไปทำไม ถูถูกต้องนี้มันเหมือนกฎหมาย ไม่ถือกฎหมาย แล้วจะทำอะไร ไม่ถือกฎหมายก็จะทำตามใจตัวใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถือถูกต้องเพราะมันฝืนไม่ได้ เพราะเขามาแสวงหาบุญของเขาเอง ฉะนั้นสิ่งที่ได้มาเป็นอาหารนะ โยมแสวงหาเป็นของสดๆ ใหม่ๆ ทั้งนั้นนะ มาใส่บาตรพระ พระก็เอาไว้พอประทังชีวิต เสร็จแล้วพระก็จะให้โยมได้ทานอาหารกัน ฉะนั้นอาหารที่อยู่บนโต๊ะนั้น เป็นของสดๆ ใหม่ๆ นะ เพียงแต่ว่ามันลงไปในบาตรนี้ มันก็บิดเบี้ยว มันก็มีอะไรไปทำให้...เดี๋ยวจะบอกว่าเป็นของเก่าๆ ของใหม่ๆ ของโยมแสวงหา มาสดๆ ร้อนๆ แล้วใส่บาตรพระ ใส่บาตรแล้ว เหลือจากพระจะให้โยมได้ทานอาหารกัน

ฉะนั้นสิ่งนี้ ประสาเรา ถ้าคนไม่เคยจะรังเกียจใจ ถ้ามันใส่ภาชนะมา มันดูสวยงาม ใช้น้ำหอม พอมันบูบู้บูบิบิบนี้ ทั้งๆ ที่ของมันสดๆ นะ แล้วเวลาถ้าเราพิจารณา เวลาเราเคี้ยว กลืนไปในกระเพาะ มันเป็นอย่างไร นี่มันเป็นที่ให้ได้คิดหาค่ะ

นี่เขาบอกธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ต่อเมื่อหัวใจของผู้ที่มีวุฒิภาวะ มันจะมองเห็นสังขารแล้วมันจะสะเทือนใจ แต่ถ้าจิตใจของคนมีกิเลสนะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ มันจะถางป่า มันจะทำลายทุกๆ อย่างเพื่อเป็นผลประโยชน์กับมัน

ถ้าจิตใจที่คนเป็นธรรมนะ เราจะทำลายป่าไหม เราจะทำลายต้นไม้ไหม เราจะทำลายสภาวะแวดล้อมไหม เราทำไม่ลงนะ แต่ถ้าบอกนี้ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่ถ้าคนจิตใจไม่เป็นธรรมนี้ มันทำลายหมดคนนะ แล้วธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเหนือธรรมชาติตรงหัวใจนี้ ถ้าหัวใจเป็นธรรม มันจะมองสภาวะนี้เป็นสังขาร มันเป็นการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ มันเป็นการไม่ทำให้เราบูบอบสลาย ไม่ทำลายเห็นใหม่ ทำลายไป แล้วมันทำลายตัวเราล่ะ ทำลายตัวเราเพราะอะไร เพราะอากาศเราก็ต้องหายใจ ทุกอย่างเราต้อง... แต่เพราะความโลภเห็นใหม่ มันทำลาย ธรรมะเป็นธรรมชาติ คือของสาธารณะ ไม่มีใครดูแลอย่างนั้นเลย

แต่ถ้าเป็นของๆ เราล่ะ ถ้าเป็นธรรมะส่วนบุคคลล่ะ ถ้าเป็นความสุขความทุกข์ในใจเราล่ะ เราเห็นเขาทำแล้วเราสดสังเวชไหม ใจคนที่เห็นธรรมแล้ว เห็นเขาทำแล้วมันสดสังเวชนะ ทำไมเขาทำได้ขนาดนั้น เราทำไม่ได้ อย่างนี้เราทำไม่ได้ แต่เขาทำได้เห็นไหม แล้วธรรมะเป็นธรรมชาติ เขาต้องเห็นดีเห็นงามไปกับเราสิ

ฉะนั้นธรรมะเป็นธรรมชาติ หรือไม่เป็นธรรมชาตินั้นอยู่ที่ใจของคนทีประพฤติปฏิบัติ วุฒิภาวะของใจที่มันพัฒนาแล้วมันจะเห็นสังขาร มันจะเป็นธรรมสังเวช มันสะท้อนใจนะ เห็นสิ่งใดๆ แล้วสะท้อนใจ แต่พูดไม่ออก พูดไม่ได้ พูดไปเขาว่าไอ้คนพูดมันบ้า ไอ้คนทำมันได้ผลประโยชน์ พอมันบ้ามันพูดออกไปทำไม มันก็สะท้อนใจ ใจใหม่ บางทีมันเห็นแล้วมันสะท้อนใจ นี่.. ธรรมสังเวช

ถ้ามันธรรมสังเวช มันสะท้อนใจเรานะ เวลาเราเที่ยวป่าช้า เที่ยวดูซากศพ ดูความเป็นชีวิต มันสะท้อนใจทั้งนั้นละ ความสะท้อนใจนี้ โลกียปัญญา คำว่าสะท้อนใจ เพราะมันสะท้อนใจ ใจมันเป็นโลก ทีนี้มันสะท้อนใจเข้ามา มันจะหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา ให้เป็นตัวเรา ให้พัฒนาคือตัวเรา

วันนี้คือวันเข้าพรรษา เราจะตั้งคุณงามความดีอย่างไร เราจะตั้งสังขะความดีกับเราเห็นใหม่ ความดีในชีวิตประจำวันของเรานี้แหละ เพิ่มมาข้อหนึ่ง อะไรก็ได้ ที่อยากให้เป็นคุณงามความดีของเรา ๓ เดือนนี้ เราพยายามทำให้ได้ ถ้าทำได้ วันออกพรรษา วันมหาปวารณา เราจะภูมิใจว่าเราพัฒนาขึ้นนะ เราได้ตั้งสังขะมาข้อหนึ่ง แล้วทำได้ ๓ เดือน

นี่อุบายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้เห็นใหม่ เราตั้งขึ้นมาดี เราจะเป็นคนดี เราแสวงหาคุณงามความดีของเรา เราต้องทำ ประเพณีวัฒนธรรมเขาปูทางไว้ให้ เขาปฏิบัติ เขาชักนำไว้ให้ ปู่ ย่า ตา ยาย เราเลือกนับถือพุทธศาสนา เอาพุทธศาสนามากล่อมเกลี้ยงในหัวใจของเรา แล้วเราเกิดมาเป็นลูก เป็นหลานขึ้นมา เราจะมีคุณสมบัติอะไรเป็นประโยชน์อะไรกับเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่พุทธศาสนาให้ประโยชน์มาก คนรู้จักใช้ประโยชน์ เอาไปเป็นประโยชน์ ตักดวงประโยชน์

หลวงตาบอกว่า ศาสนาพุทธนี้เหมือนห้างสรรพสินค้า พวกนี้ชอบเดินตากแอร์กัน เข้าไปแล้วก็เดินกลับ ไม่มีอะไรติดมือมาเลยนี้ เราเข้าไปในห้างสรรพสินค้า เราจะเอาอะไรออกมา หยิบมาชิ้น ๒ ชิ้น เอาเงินแลกเปลี่ยนมา เราตั้งสังขะมา ตั้งสังขะในพุทธศาสนา แล้วเราจะได้สมบัติติดมือเรามา ตั้งสังขะเรา ทำอะไรเป็นประโยชน์กับเรา เพื่อเราเห็นใหม่ ศาสนาจะให้เรา

นี่ผู้มีศีล ศีลธรรมจะคุ้มครอง ธรรมจะคุ้มครอง เพราะเราประพฤติปฏิบัติธรรม ทำสิ่งที่เป็นคุณงามความดี ความดีคุ้มครองเรา กฎหมายไม่คุ้มครอง คุณงามความดีคุ้มครองเรา นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำคุณงามความดีในศาสนา เพื่อประโยชน์ของเรา

วันนี้ เดี่ยวเย็นนี้ พระจะอธิษฐานพรรษา แล้วถือธุดงค์วัตรตั้งแต่วันนี้ไป จนถึงวันออกพรรษา แล้วพอออกพรรษาแล้วก็ผ่อน ผ่อนบ้าง แต่พระเราบางองค์ก็ถือธุดงค์ตลอดไป อันนี้มันอยู่ที่สัจจะ อยู่ที่ความเห็นของเขา คนที่มีความมุ่งมั่น ลูกที่มีความมุ่งมั่น พ่อแม่ต้องส่งเสริม ถ้าลูกที่มันไม่เอาไหน พ่อแม่ต้องกระตุ้น ในสังคมมันเป็นอย่างนี้ทั้งหมด พอเป็นอย่างนี้แล้ว เราต้องดูแลกัน เราต้องช่วยเหลือเอื้อจानกัน

ในพุทธศาสนา เราเป็นเจ้าของศาสนานะ บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา พระพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับเรา “มารเอย เมื่อใด ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ยังไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของเจ้าลัทธิต่างๆ ได้ เราจะไม่ยอมนิพพาน”

จนถึงวันมาฆบูชา เห็นไหม “มารเอย บัดนี้ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ของเรา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เข้มแข็ง มีสติปัญญา สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของเจ้าลัทธิต่างๆ ได้ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะนิพพาน” เอวัง